

מראי מקומות- זבחים ע"ד

עכ"פ שחוטין נדחין, מ"מ לגבי זה דס"ל לר"א דיכול לתלות בהראש שקרב, בזה שפיר ס"ל לרב כוותי'.

(ה) **אנא תרתי קאמינא- פרש"י**, שימכור הטבעות שנים שנים. והק' האילת השחר, זה אינו מתקן אלא להמוכר, אבל לכא' צריך לומר להלוקח ג"כ שלא להשתמש בהם אלא א' א'. וכ' דאה"נ, צריך לומר דמיירי דמכרם לעכו"ם, דאין לו איסור להשתמש בהם נויש לעי' אם יכול לומר כמש"כ החזון איש לעיל, דכיון דהפרישם כשנים, שוב יכול הלוקח להשתמש בהם א' א', אבל לכא' מדברי רש"י משמע דלא ס"ל כהחזון"א, דלפי החזון"א לכא' אין צריך למכרם שנים שנים, ותסגי במה שהפרישם מהתערוכת שנים שנים, וצ"ע בכ"ז.

(ו) **תרתי קאמינא- הבאנו דברי רש"י דפי' דהיינו** דצריך להפריש שניהם בב"א, ופי' משום דאז כיון דא' מהם ודאי מותר, אמרי' דגם הב' מותר (וסברא זו צ"ע, וע' באילת השחר מה שנתקשה בזה). אולם הרמב"ם (ע"ז ז', י') פי' הסוגיא באו"א, דאין כאן היתר להשתמש בשניהם בב"א, אלא הביאור הוא דהיכא דנפלו שנים לים הגדול, אז יש להתיר להשתמש בהשאר, ופי' המשנה למלך שם דהיינו דיכול להשתמש בשאר אפי' א' א'. וגם סברא זו צ"ע טובא, מ"ש אם נפל א' או אם נפלו שנים, וצ"ע.

(ז) **אלא אם פרשו ארבעים כולן למקום א' אין** אוסרות- נח' האחרונים בזה, הקצן אורה כ' דארבעים לאו דוקא, וכל דהוי מיעוט אין אוסרות, משום דאמרי' דהאיסור הוא בהרוב שבאינך. אבל הטהרת הקודש כ' דאפי' בחמישים וחמישים ממש, דסכ"ס הוי ספק ספיקא ומותר (דלא ס"ל כסברא הקר"א דצריך לסמוך דהאיסור בהרוב שבאינך). ומה דנקט שפירש מיעוט למקום א', היינו לרבותא דבעצמו עדיין אסור, אף שהוא המיעוט. וגם לאשמעין דאם הששים נפלו למקום אחר דאוסרין אותו, ולא אמרי' דס"ס הוא.

(ח) **לריבוא אסורין, ומריבוא לשלשה ומשלשה** במקום אחר מותר- פרש"י, דאם פי' א'

(א) **ותנן ר"א אומר וכו'-** הק' הפנים מאירות, למה קו' זה תלוי במה דתי' הגמ' לחלק בין בעלי חיים נדחין ובין בעלי חיים אינן נדחין, הלא קו' זו הי' הגמ' יכול להק' בלא"ה, דלפי ר"א למה אינן נדחין. ותי' דבלא תי' הגמ' הי' יכול לתרץ דמה דס"ל לר"א דמקריבין שאר הראשים, היינו משום דאינן נדחין אלא מדרבנן, דהא איברים הם, ומדאורייתא בטלים ע"י תערוכת (אפי' בלא רוב), אבל היכא דנדחין מדאורייתא, שפיר הי' ס"ל לר"א דנדחין. אבל עכשיו דאמרי' דלמ"ד בעלי חיים נדחין, אף אם נדחין מדרבנן נדחין, א"כ שוב יש להק' דגם לר"א צריכים להיות הראשים נדחין לגמרי, כיון דנדחין מדרבנן.

(ב) **אמאי, נימא דאיסורא מית- ע' בעולת שלמה** שהביא מה שהק' הצאן קדשים ועוד, דלימא דמתני' ס"ל דבעלי חיים נדחין, וא"כ מהו הקו'. ותי' דקו' הגמ' הוא באמת ממשנה בקינים, ומשנה זו מוכח להיות כמ"ד דבעלי חיים אינן נדחין, וכדאמרי' לעיל (עג:).

(ג) **נימא דאיסורא מית- הק' העולת שלמה, הא** אמרי' לקמן דלא התיר ר"א אלא שנים שנים, וא"כ מה שייך להק' על מתני' דנימא דאיסורא מית, וממילא יהיו יכולין לשחוט השאר, הא אין שייך שנים שנים בשחיטה, דצריכים לשחוט א' א', דקיי"ל בחלין (כט). שאין שוחטין שנים כא'. ותי' ע"פ מש"כ לעיל, דלא הק' ממתני', אלא ממתני' דקינים, ושם מיירי בעופות, ואין איסור למלוק שני עופות בבת אחת. וע"ע בחזון איש (יו"ד ל"ז, ז') שהביא קו' זו מהרא"ה בבדק הבית, והחזון"א הוכיח מזה דכל האיסור הוא לפרוש א' א' מן התערוכת, אבל אם הפריש שנים כא', אז שפיר מותר לשחוט שניהם א' א', דאמרי' דפריש מן הרוב, ועכשיו כ"א נחשב להיתר (וע' באילת השחר דביאר למה לא ס"ל להרא"ה תי' זו).

(ד) **רב דאמר כר' אליעזר- כ' התוס' קדושה** דאע"ג דס"ל לר"א דאף שחוטין אינן נדחין, רוב ס"ל דאף דבעלי חיים אינן נדחין, אבל

דכה"ג צריכה בדיקה, וא"כ לא יהי' יכול לשוחטה בפנים, וכמש"כ רש"י לענין נפולה. והביא דהש"ך הוכיח מקו' זו דרש"י חולק על תוס' והרא"ש, וס"ל דכה"ג לא צריכה בדיקה מבפנים, כיון דבחזק לא נראה שום טריפות. וע"ש בח"נ מש"כ ליישב קו' זו באריכות.

(ג) **נפולה- פרש"י**, דכיון דאתחזק בה ספק טריפות, אין מכניסין אותה לעזרה משום הקריבהו נא לפחתך. וכ' הראמ"ה דאין שייך איסור חולין בעזרה, כיון דספק טריפה הוא, ואין חולין בעזרה בטריפה.

(ד) **נפולה- הק' הקרן אורה**, הא מהני שהיי' י"ב חודש, ולכן למה אמרי' דירעו עד שיסתאבו, הרי יכול הוא לשהות י"ב חודש. ותי' דכיון דמילתא דלא שכיחא היא שלא יהי' נטרפה ע"י הדריסה, א"כ סתמא תנינן דירעו עד שיסתאבו, אבל אה"נ, אם שוהה י"ב חודש, שפיר יכול להביאם.

מאותו ריבוא לג' רימונים, ומן השלשה פי' א' למקום אחר, מותר אף הג' אמצעיים, דס"ס מותר. ובביאור דבריו, כ' הברכת הזבח (בתוס') דס"ל לרש"י דאין האמצעיים מותרין עד שא' מהן פי' למקום אחר. ותמה עליו הפנים מאירות, דהא רב ס"ל כר"ש, ומבואר דס"ל דאף בתערובת שני' מותר מיד, אף אם לא הפריש א' לתערובת שלישי. והוא ביאר דמה דנקט רש"י תערובת ג', זהו רק אגב מאן דס"ל דאסור, דאסור אף בתערובת ג', לכך נקט רש"י כן גם למ"ד מותר, אבל אה"נ, אפי' בתערובת שני' כבר הי' מותר לגמרי. וע"ע בתוס' דפי' באו"א, דמה דנקט תערובת שלישית הוא משום דבתערובת שני' יהי' אסור ליהנות מכל התערובת בב"א, דא"כ נמצא דודאי נהנה מספק איסור, משא"כ בתערובת שלישית, דאז הוי ספק ספיקא אפי' אם נהנה מכולה בב"א (אבל סיים דרש"י לא פי' כן).

(ט) **חבית דמינכרא נפילתה- ע' באילת השחר** דכ' להסתפק בזה, האם אמרי' דחשיב משום דלמעשה היין נמצא עכשיו בהחבית, ונפילת החבית ניכר, או דלמא לא סגי בהא, דכיון דהאיסור הוא היין, א"כ מה דניכר בחבית אינו כלום, אלא משום דכיון דמכר היין עם החבית, והחבית טפל להיין, ולכן אמרי' דמינכר נפילתה.

(י) **גמע ושתי קא חזינא הכא, וכו'- פי' בשו"ת הרא"ש** (כ', י"ז, ד"ה וכל מה), דהיינו דהק' הגמ', וכי מבטלין איסור לכתחלה. וע"ז תי' הגמ' אלא אימא נפתחה א' מהן, וכו'. וביאר הרא"ש, דהיינו דאז ממ"נ מותר, דאם חבית זה של היתר הוא, אז ודאי מותר, ואם של תרומה הוא, כיון שנפתחה שוב אינו חשוב, וממילא בטל הוא בשאר.

(יא) **כדי דימוע- פי' היד בנימין**, דאף דנתבטל ברוב, מ"מ צריך להפריש ממנו כדי דימוע משום גזל השבט.

(יב) **הב"ע כגון דאיערב נקובת הקוץ בדרוסה הזאב- הק' החק נתן**, לימא דנתערב בהו ספק דרוסה, או ודאי דרוסה ואין מקום הדריסה ניכר מבחוץ, דמבואר בתוס' והרא"ש בחולין